

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl. za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijače velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“.

Opraviništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

V Ljubljani 28. julija.

Poročali smo že zadnjič, da je bil tukajšen slovenski list, ki trikrat na teden izhaja, zaporedom dvakrat konfisciran, takó da njega naročniki kar cel teden niso nič v roko dobili. Uzrok konfiskaciji sta bila polemična dva članka o Medvodski aferi in kar je okolo nje.

Tudi „Slovenski Narod“ je bil pred nekaj dnevi spet konfisciran, in sicer samo zavoljo dopisa iz Ptuj, ki je povedal nekaj o c. kr. šolskem nadzorniku, ljudskem učitelji Rannerji, kar bi bil pisalec pred porotniki lahko kot istino izkazal in zagovarjal.

„Laibacher Tagblatt“ pak, organ kranjskih nemškutarjev, ki izhaja pod nadzorstvom istega c. kr. državnega pravdnštva kot mi, prišel je bil pred nekaj dnevi po dunajski „Allg. Ztg.“ posnet člančič, v katerem se nekako norca dela iz potovanja našega c. kr. deželnega namestnika po Dolenjskem, češ, da je bila to le nekaka prazna nacional-klerikalna demonstracija. „Laib. Tagblatt“ zavoljo tega zabavljanja na prvega uradnika nij bil konfisciran in vendar bi človek skoro mislil, da je en c. kr. dež. predsednik, ki v deželi cesarja zastopa, še vendar majheno bolj važna uradna oseba nego kak šolmošterski nadzorniček.

Predsinocnjem 27. julija pa „Laib. Tagblatt“ prinaša na isti dan, ko je bil „Slov.“ konfisciran drug uvodni članek, ki se strastno obrača zoper obstoječo vlado. „Tagbl.“ pravi v članku: „Ein neues Experiment des Grafen Taaffe“ od besede do besede tako-le:

„Allein da fällt es uns ein, dass es die gegenwärtige Regierung gewesen, die am Schlusse der letzten Reichsrathssaison zu einem wirklich parlamentarisch unwürdigen Mittel gegriffen, um

sogar die Begründung des Wurmbrand'schen Antrages zu hintertreiben. Diese Regierung, die die famosen böhmischen Sprachenzwangsartikel ins Leben gerufen, die die Zustände in Krain auf eine Stufe gebracht, wie sie bisher trister noch nie bestanden, wird wohl schwerlich die Sprachenzustände im polyglotten Oesterreich derartig systemisiren.“

Torej vladi se očita, da nevredna sredstva rabi, tedaj goljufá; vladne naredbe se imenujejo „famosne“ in nesramno laže se, da je zdanja vlada na Kranjskem tako žalostne razmere naredila, kakor še niso bile! To je vendar nesramno.

Ali „Laib. Tagbl.“ tudi zavoljo tega nij bil konfisciran.

Mi nikakor ne govorimo s tem za konfisciranje „Tagblatta“, ker mi smo za tiskovno svobodo, katero privoščimo tako svojim protivnikom kakor sebi. Pa samo tako kakor sebi. Mi se namreč — Bog nam grehe odpusti — nikakor ne moremo k tako idealno krščanskemu mišljenju povzdigniti, da bi svojemu političnemu in narodnemu sovražniku večjo svobodo privoščili nego jo sami imamo.

Vendar o tem dalje meditirati se nam nevarno zdi, — nazadnje nas konfiscirajo, ko o konfiskacijah govorimo. Vraga se ne sme na steno malati, pravijo.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 29. julija.

Nemško-liberalna stranka, katero vodijo v Avstriji judje, od nekdaj uže na to dela, da bi deželni zbori izgubili svojo veljavo, a da bi se vsa teža prevladala na državni zbor. Vendar pa razločujejo one deželne zbore, v katerih imajo večino sami, od onih, kjer imajo večino ali Slovani ali konservativci. Poseben

trn, ki jih zbada, je gališki deželni zbor; nadenj zlivajo svojo jezo po svojih novinah zato, ker hoče svojo uže zdaj veliko avtonomijo še razširiti, samo „da bi Nemce udušil“. Gališki deželni zbor si pridržava namreč pravico, da v vseh jezikovnih deželnih zadevah samo on odločuje. Zato je gališki deželni zbor tudi sklenil, da se ima po šolah židovski veronauk podučevati poljski. Nij torej čuda, če se penijo nad tem sklepom dunajski nemški zidje.

Češki „Narodni listy“ zahtevajo, da se osnovi na Češkem češko šolsko društvo nasproti dunajskemu nemškemu šolskemu društvu. To češko šolsko društvo bi osnavljalo češke šole po nemških krajih na Češkem. V interesu Slovanstva se morajo osnoviti češke šole v Litomiricah, v Liberci, Trutnovu, Topleci, Ustji, v Zatci, v Duhovem itd. Zoper osnavljanje nemških šol po čeških okrajih mora se pričeti skrajna agitacija.

Nemških centralistov modrost je po praškej „Politik“ ta-le: 1. Oni hvalijo in bogatijo svojo stranko in svoje delovanje; 2. Sumničijo in grde nasprotno stranko; 3. Kričé, da je samo nemško-liberalna stranka zmožna vladati; 4. Prejšnja ustavoverna vlada mora priti na krmilo, ker zdanja ne velja nič; 5. Kričanje, da se nemštvo zatira, in 6. Jedinost nemško-liberalne stranke. To zadnje pa je več kot pobožna želja, kajti centralistiška stranka še nigdar nij bila bolj nesložna nego je zdaj, ter je složna v neslogi.

Vnanje države.

Kako delata Bolgarija in Vshodnja Rumelija na svoje združenje, o tem poroča „P. C.“ tako-le: V Bolgariji se v vseh strokah državnega življenja, posebno pa v vojaški živo giblje. Vsak dan pride iz Ismaila in Renija v podunavske luke dosti orožja in streliva, katero se vse prevaža z vozovi na vshodnje-rumelijsko mejo. V bolgarsko armado stopa dan za dnem več Rusov, njih število je uže sila veliko, in bolgarske „družine“ bodo kmalu imele več ruskih vojakov nego bolgarskih, ako bodo še na dalje Rusi

Listek.

Svetla stran in temna stran.

Očitalo se je nekje „Slovenskemu Narodu“, ka prepovršno opisuje narodne svečanosti in izlete narodnih društev. (Mi se na dotično očitjanje nijsmo ni najmenj ozirali, ker je izviralo od ljudij, ki niti naročniki našega lista nijsjo. Ur.) Dali je večina naročnikov zares zaljubljena v široko opisovanje različnih veselí, ne usojam se tvrditi, ampak to rečem, da je naš dnevnik v sedanjé obliki premajhen in da mu nij lahko mogoče bilo zraven obširnih deželno-zborskih obravnav donášati še obširnejših opisov veselí, katere so se vršile v poslednjem času.

Sprejem zagrebškega „Sokola“ je bil sicer obširneje opisan, ali po mnenji „nekaterih“ baje ne zadosti navdušeno. (? Ur.)

To mi daje povod, da osvetim doček

Hrvatov na Slovenskem od dveh stranij, od svetle in od temne.

Če sorodni bratje pridejo v pohode k sorodnim bratom, uže dolgo časa ločenim, je naravna stvar, če je sprejem srčen in ljubeznjiv. Tako se je tudi Ljubljana oblekla v praznično obleko, in sprejela je hrvatske brate dostojno, navdušeno.

Vsakemu pravemu Hrvatju se je srce treslo veselja in radosti, ko je opazil in videl, koliko simpatij ima njegov narod pri bratskem narodu slovenskem, marsikatera solzica se je otrnila iz očesa hrvatskega kakor tudi slovenskega v raznih fazah te redke svečanosti. Koga nij ganilo, ko je gledal, kako navdušeno je bil pozdravljen naš stari oča dr. Bleiweis, kako so ga vzdignili Hrvatje precej pri vstopu na roke, ter ga nosili na častni sedež mej staroste „Sokolov“! Vsi sokolski klobuki so se vzdignili v zrak, pera sokolska so štrlela očetu nasproti, „živio!“ se je oril gromovito — bilo

je to res navdušenje iz srca prihajajoče. — Kdo nij bil ginjen, ko je videl splošno priljubljeno gospo Valentovo in jo slišal govoriti, ko je s krepkimi in zbranimi besedami pozdravila hrvatske Sokole, ter jim pripela na zastavo darilo ljubljanskih Slovenk? — Kdo nij občudoval gorenjskih naših kmetov, ki so s toliko samosvestjo in s tolikim navdušenjem prišli iz svoje lastne inicijative pozdravljat hrvatske goste?

Vse to je bilo zares prelepo, tako, da se kaj takega niti opisati niti povedati ne da dostojno.

Kdor je bil priča te svečanosti, mora pritrditi, da naš narod slovenski živi, da se zaveda.

Sokol hrvatski je bil v Ljubljani sprejet tako, da ne more biti lepše. Kaj pa drugi hrvatski gosti brez rudečih srajc? — Saj jih menda nij bilo nič, kali? — Bilo jih je nekoliko, bilo, hočem imenovati samo tri, katere

tako pritiskali v Bolgarijo. Javno se govori o združenji Vshodnje Rumelije z Bolgarijo. Trije vodje vshodnje-rumelijske stranke za združenje so prišli v Trnovo in se z Bolgari dogovarjali, kdaj bode treba udariti. Sklenili so, da se gibanje prične jeseni ali pa po zimi, ker tačas bi Turčija težje zasedla balkanske soteske. Bolgarija in Vshodnja Rumelija imata skupaj 150.000 dobro izurjenih vojakov.

Peterburgski „Bereg“, organ Loris Melikovljev, piše o onem Usatisu, ki je umoril mater generala Skobeleva, da se je v zadnjem času mnogo trudil, da bi prišel h generalu Skobelevu v službo, ker pa tega nij dosegel, maščeval se je s tem, da je umoril njegovo mater.

Dvoje se denes preklicuje: prvič, da **Turčija** nij še odgovorila na skupno noto evropskih vlastij, ker se je v zadnjem trenutku še premislila in drugič, da angleška kraljica sultanu v Carigradu nij poslala pisma. Na celem zdajnjem položnju vstócnem pa to nič ne spreminja. Evropske vlasti, ki se mnogo nadejajo od svojega koraka, bodo poslale svoje ladije na Bospor; temu skupnemu ladijevju bode baje ukazoval angleški podadmiral Seymour, kakor piše „P. C.“ Baronet M. Seymour je zdaj 78 let star. Vse ladijeve se bode baje zbralo pri Malti. Najnovejši telegram iz Carigrada pa javlja: Denes je porta odgovorila na skupno noto velevlástij; v svojem odgovoru naglašja, da se želja berlinskega kongresa ne vjema s sklepom berlinske konference, motri vprašanje sè stratežičnega in plemenskega stališča. Dalje pravi Turčija, da Grške ne more odstopiti Janine in Mecova da pa hoče dati Grkom koncesij in prosi velevlásti, naj pooblaste svoje poslanike v Carigradu, da bi se dogovorili zaradi definitivnega določenja grško-turške meje.

Angleška spodnja zbornica je sprejela z večino 66 glasov zakon ob oškódovalni irskih najemnikov zemljišča. — V afganistan-skih zadevah pa je izjavil v spodnji zbornici lord Hartington, da se je Abdurahman proglasil emirom z odobrenjem Angleške. Od tega čina nadeja se angleška vlada miru po Afganistanu in da se bodo angleški vojaki jeseni vrnili v Indijo. Vendar pa Anglija ne zaupa afganistanskej politiki, ki tudi ne more odstraniti skrbi. Z Abdurahmanom Anglija nij sklenila kake oficijalne pogodbe nego se mu je dala pomoč, da se bode kot emir vzdržal, a naznanilo se mu je, da ne sme imeti nobenih zvez s kako tujo državo. Anglija se tudi ne bode vmešavala v njegove notranje zadeve, ona ne zahteva svojega rezidenta v Kabulu. Anglija pa se nadeja, da bode novi emir poslušal njen svét. Za zdaj ga bode Anglija podpirala z novci in poslala tudi nekaj kanonov.

Najnovejši telegram londonski, ki smo ga dobili, ko je bilo predstojéče uže stavljeno, pak poroča strašno katastrofo, pobjo Angležev v **Afganistanu**. V spodnji zbornici je namreč Hartington poročal telegram iz Kandahara, da je **vojaska gene-**

rala Burrowa bila uničena, posadka Kandahara se potegne v citadelo nazaj. Phayre telegrafuje, naj se vsa vojska, kar se je more zbrati, pošlje v Kandahar. — Ta silno važna katastrofa utegne velike nasledke imeti.

Dopisi.

Iz kostanjeviške okolice 25. julija. [Izv. dop.] Bližnji nam sv. Kriški občinski odbor je v seji dné 18. julija izvolil jednoglasno g. c. kr. deželnega predsednika v priznanje udanosti in zvestobe za častnega uda svoje občine. Pa tudi gosp. Viljema Pfeiferja, župana v Krškem, deželnega in državnega poslanca, za blagor naš črez vse vnetega gospoda, v znamenje zahvale in zaupanja, katero do njega imamo, je izvolil za častnega uda one občine.

S kako velikim veseljem so povsod pri nas sprejemali in pozdravljali gosp. deželnega predsednika na njegovem potovanji, to nij moči popisati. Mesto Kostanjevica je napravila dva slavaloka na mostu, ko se pride v Kostanjevico. Na slavaloku je bil slovenski pozdrav, nad katerim so vihrale zastave, v sredi cesarska, na straneh slovenske. Tam pozdravi gospod župan kostanjeviški gospod predsednika slovensko in mu naznani, da ga je občina kostanjeviška izvolila za častnega uda, za kar se gospod predsednik županu zahvali; potem se mu poklonijo c. kr. uradi od sodnije in davkarije in mestna domača straža samih mestjanov v domačej vojaškej opravi. (Ker je uže drug dopisnik sprejem popisal, moremo menda tu nekoliko dopisa izpustiti. Ur.)

Potem se g. deželni predsednik mimo družega slavaloka, s cesarskimi in slovenskimi zastavami okinčnega, odpelje proti Št. Jarneju in pusti pri nas upanje, da bomo zadoobili vendar enkrat zaželjeno boljšo prihodnjost, posebno, da se nam vendar uže odstrani svojeglavno in nepostavno na vse občinske urade nemško dopisavanje okrajnega glavarstva krškega, katero je dozdej na vse slovenske vloge samo nemško dopisavalo. Mi smo od dopisnika imeli dokaze, akte v rokah. Ur.) Le ene vrstice na nobeno županstvo nikdar v slovenskem jeziku ne pišejo, slovenskega dopisavanja nij nič od okrajnega glavarstva, vse se nemško rešuje in dopisuje, kakor bi pri nas nemška županstva bila, akoravno so vsa slovenska, in bi vsa rada, da bi se jim v slovenskem jeziku dopisovalo, ker mnogokrat ne morejo razumeti, kaj okrajno glavarstvo hoče. Neresnično je bilo torej poročilo okrajnih glavarstev, da na slovenske vloge slovenski odgovarjajo, kar je

g. predsednik na interpelacijo slovenskih poslancev v 14. seji deželnega zbora odgovoril. Upamo pač boljšo prihodnjost, ker so se nekateri župani osobno pri g. predsedniku pritožili.

Iz Idrije 24. julija. [Izv. dopis.] Pred več časom smo uže, hvala Bogu, dokončali 300letnico našega rudnika; ples in plosk je vtihnil, zastave in okinčanje sploh je zginilo, ljudje so spet v normalni stan stopili in se svojega vsakdanjega dela brez truda poprijeli. Naše majheno mestece je pri tej priliki nekoliko prijaznejše postalo, ker dotični posestniki so večidel hiše belili in še celo notranje pohištvo se je od nam dobro znanih ljudij na „polkove“ stroške popravilo.

Ali vendar vse omenjeno delo nij bila glavna misel marsikaterega rudniškega veljaka, marveč se je večini teh „možakov“ uže dolgo časa senjalo o „križecu“, katerega bode pri tej priložnosti za „odlično“ delovanje dosegel; pa kaj čemo: rudnik obrača, a vlada obrne! Sicer je brez dvombe v zadnjem preiskovanji ministerijalni tajnik g. Resek vladi oči odprl, kako sebično se tukaj dela... Vidilo se je, kako pravično je vlada nastopala. — Gospod Onderka pa na primer nosi od te dobe meter dolg nos, in tolaži se samo s tem, da bo baje v kratkem avanziral in v drug kraj z boljšimi dohodki prestavljen. Bog ga usliši, — le v drug kraj!

Iz Kresnice poleg Save 21. julija. [Izv. dop.] Letošnje nenavadno vreme polno neviht in toče je tudi nas hudo zadelo. Silna toča, kakoršne najstarejši ljudje ne pomnijo, je pokončala vse polje mej Kresnicami in Litijo in segla daleč črez Savo v Moravsko dolino. Koruza, fižol in kar je še žita na njivah, je uničeno, drevje oropano listja in veje tako oklestene, da se kar koža lupi. Ubogi kmet ubija se noč in dan, da skromno preživi sebe in svojo družino, pa pride nesrečna ura, ki mu požre trud celega leta in ga še globokeje potisne v siromaštvo in obupnost.

Od Posavja na slovenskem Štajerskem 24. julija. [Izv. dop.] „Preljuba resnica o kje si doma!“ — Pisale so vse novine, da je namestnik baron Kúbek na poslanca Šuca interpelacijo glede rabe slovenskega jezika odgovoril, da na spodnjem Štajerskem govori vsak uradnik slovenski, in da se je v jednom desetletji samo enkrat pripetilo, da se je jedna slovenska vloga rešila nemški. Tako novine. Ali je njih ekselencija gospod baron Kúbek tako govoril, ali drugače, nam vse eno, kon-

sem opazoval, kako so se tiščali skupaj vsi trije, kakor zapuščeni piščanci brez kokle:

Vsemu svetu nepoznani
Od nikogar spoštovani

kakor bi rekel Jenko.

Dr. Bogoslav Šulek, pravi član jugoslovanske akademije in hrvatski pisatelj, gradjevni svetnik Augustin in advokat Anton Zoričić, stari Ilirec, so se mi tako nekako smilili, ker nijso imeli rudečih srajc na sebi niti sokolskih klobukov nijso imeli in zategadelj se njih ne prav zmenil za nje.

Jaz mislim tako: da je vse hvale vredno, če stopa Sokol poleg Sokola, profesor univerze z čizmarom, medicine doktor z židovskim praktikantom, sicer pa tudi držim, da je en pravi Hrvat brez rudeče sokolske srajce vendar več vreden, kakor pa pet ali deset Nemcev ali judov, če tudi imajo sokolska peresa za klobukom.

To je, kar je narodno čut žalilo in kar se je sploh opazovalo po Ljubljani. Hrvatski Sokol nij bil čist, bilo je dokaj Nemcev poleg (trije celo iz rajha) in judov, brez Magjara tudi nij bilo, katerih nobeden nij umel hrvatskega govora, ampak so šli v Ljubljano „der hetz halber“.

Nij torej čudo, ka so se zgubili nekateri tako zvani hrvatski Sokoli v judovske ulice, kjer so v nekej nemčurskej krčmi fraternizirali z nemškutarji, pa da so ljubljanski nemškutarji potem hvalili hrvatske Sokole kot izobražene, nemški govoreče ljudi.

Ker ne pišem z nakano, da zbadam koga, ampak, da se izogne prihodnjič sličnim nepodobščinam, bi svetoval odboru, naj drugikat bolje pazi na goste, t. j. naj jih drži v evidenciji, pojem se ne bo dogodilo, da li se grlil Nemec in jud, a zametaval pravi Hrvat ali Slovenec, kakor se je zgodilo na Bledu,

kjer je aranžer ljubljanskega Sokola meni nič tebi nič spodil od dveh miz našega „Spectabilisa“ iz Zagreba, pa ko se je ta pri nekej stranskej mizi sè svojim društvom sedeč ob tretjej uri popoldne pritožil omenjenemu aranžerju, zakaj ga je odgnal tamkaj proč, kjer je še vedno dosti prostora ostalo, in zakaj da ne dobi juhe, ko so uže vsi drugi do pečenke prišli, je celo hud bil aranžer nad „Spectabilisom“, kateri je vsled tega tudi hud postal, ter je prišel ob vso dobro voljo in ob ves humor tisti dan.

Hočemo radi verjeti, da aranžer nij zlo mislil, da je skrbel po dolžnosti svojej v prvej vrsti za Sokole (fideles et infideles) in gonil proč ljudi brez rudeče srajce in brez sokolskega peresa, ali toliko takta bi mu vendar moralo ostati, da ne goni nepoznatih ljudij nepristojnim načinom iz sedežev in da jih ne pusti — brez obeda.

statirati samo hočemo, da kar se v onem odgovoru trdi, nij resnica!

Denimo, da uradniki na slovenskem štajerskem res vsi brez vsake izjeme slovenski govoré. Vprašamo pa, koliko izmed njih slovenski piše in koliko v obče jih je slovenske pisave zmožnih? Resničen odgovor bi Slovincem bil tužen odgovor.

Igitur: Treba je skrbeti, da se sedanji uradniki malo naučijo, in da je treba dalje skrbeti, ka nam dobajajo v bodoče iz srednjih in visocih šol možje našega jezika popolnem zmožni.

Mi gospodu namestniku lahko na uho povemo občno, ki skoro jedino slovensko uraduje, in le tja nemški piše, kjer razumljenja slovenskega jezika nij pričakovati. A kakor gospod namestnik za jedno desetletje našteje jeden slučaj, tako naštejemo mi tri, ko se je onej občini veliko let sem slovensko odgovorilo na sto in sto slovenskih vlog, da je dotični občinski uradnik radi tega okrajnemu glavarju osoba ingratissima, itd.!

Pisači pri sodnijah, davkarijah, okrajnih glavarstvih, kje ste, kojim se obravnave se slovenskimi strankami narekuje slovenski? Ali slovenska ustmeno prednešena tožba, ali pritožba nij slovenska vloga?

Pojte, gospoda, ki interpelacije o rabi slovenskega jezika tako odgovarjate, pojte, polukajte v akte okrajnih glavarjev, okrožnih in okrajnih sodnij, v zemljišne knjige, v davkarije, v akte okrajnih šolskih svetov, šolskih nadzornikov, šolskih vodstev itd. in videli bode, da se slovenski jezik v uradih zaletuje!

Iz Maribora 27. julija. [Izv. dopis.] Da gospod namestnik štajerske dežele baron Kúbek nij resnice govoril, ko je slovenskim poslancem v deželnem zboru štajerskem dne 30. junija 1880 na znano interpelacijo odgovoril, da znajo vsi uradniki na spodnjem štajerskem slovenski in da tudi občujejo in uradujejo v tem jeziku, — izvolite iz sledečega posneti:

Pri mariborske okrajnej sodnji levega brega ne znajo čisto nič slovenski:

1. Dr. Borges c. kr. sod. adjunkt, kateri je židov, rojen na Češkem kje, in je hud sovražnik slovensčine.

2. Dr. v. Foichich, c. kr. sod. adjunkt je trd Nemec, in tudi slovořag, pa se slovenski uči, seveda toliko, da je ime in da potem lažje avanzira, a ne da bi znal.

3. G. Puff c. kr. avskultant iz Gradca, trd Nemec, in sovražnik Slovencev, ne zna nič slovenski.

Kakor rečeno, nečemo dolžiti in zbadati nikogar, ampak več opreznosti bi pač pripočali našim aranžerjem sličnih veselí, posebno napram nepoznatim gostom, kar je vsekako neugodna stvar, ako se po nepotrebnem podi od stola in razžali na slovenske zemlji gost iz Hrvatskega če je tudi Slovenec, kakor je naš „Spectabilis“ še zmirom Slovenec, to je znano, in ima dobro srce, ker je rekel, da se je sicer jezil prvi mah, ko je to gledal od temne strani, potem pa da je obrnil stvar, da jo je pogledal od druge svetle strani, in se je pričel smijati samemu sebi in aranžeru, ka sta oba bila tako nagla, da sta se skregala skoraj, ali se itak nijsta.

Če se vidita še kedaj na Bledu pri Petranki, bi rekel, bosta skupaj pri enem stolu obedovala in bratinstvo bosta pila, tako se mi zdi, ker ja poznam oba.

—v.

4. G. v. Fladung c. kr. kancelist, trd Nemec, ne zna nič slovenski.

5. G. Schneider, nemški Pemec, ne zna nič slovenskega (knjigovodja.)

Pri sodnji mariborske desnega brega ne znajo slovenski:

1. G. Pramberger c. kr. sod. adjunkt.

2. G. Schilling c. kr. sod. adjunkt.

3. G. Forstner c. kr. kancelist.

Pri sodnji v Rogatcu ne zna nič g. Rumpier c. kr. adjunkt, pri sodnji slovensko Bistriške ne zna nič g. Berghaus c. kr. kancelist in g. Hübel c. kr. zemlj. knjigovodja, in še veliko več, katerih imena pa mi ne pridejo hitro na um.

Pri okrajnem glavarstvu mariborskem ne zna nobeden pisati slovenski, govoriti samo: g. glavar za silo, g. Grill za silo in Kruletz & Korbar.

Pri davkariji Mariborske ne zna inšpektor Schaffel nič, adjunkt Jenal nič, adjunkt Grill nič i. t. d.

Prosim vzemite to na znanje in porabite te date, ako Vas je volja. Zaslugo si boste pridobili, ako pomagate, da se teh ljudi znebimo. Slovenski uradniki služijo mej Nemci, a taki nevešči Nemci služijo mej Slovenci!!

Iz Ptuj 25. julija. [Izv. dopis.] Brez taktosti naših nemčurjev presega uže vse meje. V zadnjič sklenoli so naši mestni očetje, kateri se pa radi od slovenskega kruha živé, in kateri bi ga brez slovensčine pri nas le pičlo jedli — da pristopi naša občina h glasovitemu „schulvereinu“, čegar agitatorični smoter je v vašem cenjenem listu dobro narisani bil. Slobodno jim, barem imajo preveč peneza za — proč vreči.

Ko je 5. t. m. čestito, neustrašljivo duhovenstvo iz dekanovine Ptujke, Velikonedeljske ter Zavreške v Ptui, kakor je „Slovenski Narod“ v listu od 17. t. m. št. 161 poročal, se predržnola skleniti poslati prošnjo na visoko c. k. ministerstvo za bogočastje in nauk za upeljavo naščine pri župnih uradih na Slovenskem, — takrat bil je ogenj v strehi in pri nas je nemščina, tako so nekateri kričali vpili v najhujšoj nevarnosti.

In kaj storé? Brzo belo roko v roke, sklene se kontra-resolucija in hajd po mestu podpise nabirat pri naših od slovenskega kmeta živečih mestjanih. Nerešljiva nam je uganka, kaj našega župana „e tutti quanti“ briga, v katerem jeziku naše duhovenstvo uraduje.

Iz Dubrovnika v Dalmaciji 18. jul. [Izv. dopis.] (Opomena ljubljanskim trgovcem.) Buduči da Trst i Rieka po novom carinarskom zakonu izvan austro-ugarske carinarske zveze bivaju i zato sve što iz tih mesta po trgovini u Dalmaciju dohodi, kao iz inostranskih zemalja dolazeče, pod carinarski davek (Zollabgabe) spada, bilo bi važno i trgovini i narodu koristno, ako bi se dotični trgovci iz Ljubljane požurili razširiti njih trgovinu po ovoj zemlji, jer Ljubljana je najbližje mesto za nas u carinarskom okružju, iz kojega bi se razne stvari domačog izvora dobiti mogle, i to po moma mnjenju jeftinije nego iz drugih mesta.

Na priliku davam znati, da se veći del sirovoga kako isto iztopljenoga masla u nas poarčenega kroz Trst iz Milana dobiva; nu promislite jeli je to žalostno i na koju škodu naše trgovine.

Tako isto biva i sa drugim raznim stvarima čovečke potrebe.

J. Burger.

Domače stvari.

— (**Konfisciran**) je bil tudi včerajšnji „Slovenski Narod“ in sicer zaradi uvodnega članka, dopisa od Dravinje, z naslovom: „Mariborski škof pospeševatelj germanizacije.“

— (Uradna „Laibacher Ztg.“), katera — mimogrede rečeno, še zdaj nij preklicala svojih medvodskih lažij in brezsrčnih denuncijacij — piše včeraj silo neumen članek o „elementarnih nesrečah na Dolenjskem.“ V tem članku graja dolenjsko-kranjske kmete, da niso bili zoper točo zavarovani, da nebežjo majhene žrtve asekurančne premije plačati in zato zabredejo v nesrečo. No, vsak pa, kdor kolikaj zna, kakó je z zavarovanjem zoper točo, vé tudi, da pri nas na Kranjskem in sploh v Alpinskih deželah statistika kaže toliko škod po toči, da nobeno solidno zavarovalno društvo niti nehe več pri nas zavarovati pustiti zoper točo. Čemu torej ona graja naših kmetov in oni usiljivi sveti, izvirajoči iz nevednosti!

— (Iz Ljubljane pobegnil.) Dodznanji urednik „Laibacher Tagblatta“ in dopisnik dunajskih listov, od tukajšnje nemške stranke najeti nemški žurnalistični glasnik Hans Kraus je, kakor slišimo, predsinočnjem skrivaj po noči „bei nacht und nebel“ iz Ljubljane popihal jo. Ali se je bal tožbe državnega pravdnštva zaradi razširjevanja neresničnih vestij, ali pa ga je skrbelo, da ga vendar denó „na šub“, kakor smo mi zadnjič terjali v interesu občenem, ali pa so ga pomagali tudi mnogoteri „Manihejci“ vulgo dolgov-terjavci iz Ljubljane zapoditi, ne znamo še avtentično. Šel je in Bog nesi za njim še nekaj tacihtujih „Nemcev“ — pa bode hitro mir v našej deželi! V kratkem času je to uže tretji urednik zloglasnega organa naših nemškutarjev, ki z malo častjo popušča tvorilce svojega nehvaležnega dela. Nemškutarski oče Dežman zato silno poparjen lazi po mestnih ulicah in če sliši kje peti o izdajalcih domovine, popade ga divji gnjev, izvirajoč morda iz čuta, ki mu kljuje v srcu in pravi noč in dan: vitam perdidit! Kaj je tebi tega treba bilo, o ti nekdanjslovenski Korle!

— (Požar.) Predvčeranjem preko poludne je gorelo na Črnučah; gost dim smo opazovali tudi v Ljubljani. Pravijo, da je zgorelo devet hiš z drugimi poslopji. Tudi 82 letna starka da se je zadušila. Zažgal je baje neki krovec, ki je na slamnatej strehi tabak kadil. Naša famozna „Laib. Ztg.“ poroča o tem požaru, da „auch zwei Haupt (sic!) Rindvieh verbrannt.“ Tedaj: „Slovenum si furca expellas, tamen ita recurret.“ Uredniki „L. Ztg.“ so polni nemškega fanatizma, pa se niti pravilno nemški izraziti ne znajo.

— (Umrli) je na svojem gradu v sv. Petru pri Gorici fcm. grof Coronini, oče predsednika državnega zbora, 86 let star. Pokojnik je bil učitelj zdanjega cesarja. Predsedniku Coroniniju so tudi slovenski državni poslanci od tu telegrafirali svoje sožaljenje.

— (Nesreča na železnici.) Ljubljanski konduktar je predvčeranjem v notranjskem št. Petru tako nesrečno z železniškega vagona mej kolesa padel, da mu je obe nogi strlo. Včeraj so mu v tukajšnji bolnici obe nogi odrezali in težko, da bi pri življenji ostal.

— (Potres.) Iz dolenjega Logatca se nam piše dné 27. julija: Zopet potres imeli smo denes zvečer ob 8. uri 21 minut. Premikal se je zopet grmeče od severa proti jugu.

— (Za šolske knjižnice) doneske je kranjski deželni šolski svet zvekal od 35 kr. na 60 kr.

— (Prenaredba učnega reda na ljubljanskejši višji realki.) Naučno ministerstvo je v učnem redu ljubljanske višje realke naslednje premenilo: a) Za učence, katere oglase starši pri vstopu v realko za Slovence, je slovenski jezik obligaten predmet skozi vse razrede. b) S francoskim, za vse učence obligatnim jezikom prične se učiti v tretjem razredu, ter se mora v tretjem in četrtem razredu zvečšati na 5 in 4 ure. c) V vseh treh višjih razredih naj se podučuje v italijanskem jeziku, ki je obligaten predmet za one, za katere slovenščina nij obligaten predmet. d) Za neslovenske dijake osnovi se za podučevanje v slovenščini tedaj poseben oddelek, če se oglasi zadostno število dijakov. e) Pri obligatnem poduku v slovenskem jeziku je učni jezik slovenski. f) Telovadba je za vse dijake obligaten predmet. Ta prenarredba velja s početkom novega šolskega leta.

— (Strašen požar) je bil kakor se nam piše 26. t. m. na Gori v Sodražki fari. Prikazal se je ogenj po devetih uri zvečer, a do polu najmanjše ure uničil je 18 gospodarjem nad 40 poslopij. Natančnejši popis se nam je obljubil v kratkem.

— (Iz Sežane) se nam piše: Učiteljsko besedo napravijo slov. učiteljski kandidati iz Kopra s pomočjo sežanskih rodoljubov dne 8. avgusta t. l. v Sežani. Na sporedu bode: govor, petje, deklamacija, igra: „Dijaki“ in ples. — Učiteljsko konferenco imajo učitelji sežanskega okraja dne 30. julija v Tomaju. O njej spregovorimo še v našem listu.

— (Iz Idrije) se nam piše, da dne 1. avgusta priredi idrijska narodna čitalnica besedo v spomin tisočletnice slovanske liturgije na g. J. Leskovičev pristavi s sledečim programom: Ob 3^{1/2} uri iz čitalnice slovesni odhod z družbeno zastavo in godbo. 1. „Popotnica“, godba — J. Serjun. 2. „U boj“, petje — Zajc. 3. „Ouverture“, godba — J. Serjun. 4. Govor. 5. „Domovina“, petje — A. Nedved. 6. „Slovo od ljubice“, godba — Haiser. 7. Deklamacija, „slovenska tisučletnica“ od A. Umeka. 8. „Na straži“, petje — A. Nedved. 9. Deklamacija, smrt Cirilova, od A. Umeka. 10. Deklamacija, smrt Metodova, od A. Umeka. 11. Komični kuplet vojaka iz Bosne, spremljan z godbo. 12. „Nočni pozdrav“, godba — Vogel. 13. „Pobratimija“, petje. 14. Kadrilja. 15. Tombola in potem ples v zgornjih prostorih.

— (Strela) je udarila v mežnarijo v Trbojah, ubila mežnarjevo kravo in užgala hlev. Ogenj so pa kmalu pogasili. — Ob istem času je strela udarila v kozolec kmeta Logarja v Prebačevem in je zgorelo 14 štantov kozolca, kakor tudi bližnji polni kozolec Janeza Šornja. Nobeden teh posestnikov nij bil zavarovan.

— (Rop.) Iz Celja se piše: V hišo kmeta Štefana Čuješa v Globokem, okraja Šmarje, sta prišla te dni dva oborožena človeka s poornjenim licem in sta terjala od njega hčere, ki je doma bila, denarja. Ko sta vse vzela, kar je bilo kaj vrednostnega, ušla sta.

Nagrada,

ki jo razpisuje

„Slovensko literarno društvo na Dunaji“.

„Slovensko literarno društvo na Dunaji“ je v svoji zadnji rednej seji dne 8. julija t. l. sklenilo slaviti spomin tisočletnice, kar je bil

uvaden slovanski jezik pri službi božje, s tem, da se razpiše nagrada 60 (šestdesetih) goldinarjev a. v. za najboljši spis, ki bi rešil sledeča vprašanja o slovanskih pismih:

A. Glagolica in cirilica.

- a) Postanek in mejsobojne razmere glagolice in cirilice.
- b) Kje se je rabila, kje se še rabi in kako se je spremenila cirilica pri posameznih slovanskih narodih?
- c) Kje se je rabila, kje se še rabi glagolica in ali bi ustrezala današnjim potrebam?

B. Cirilica in latinica.

- a) Zgodovina latinice pri Slovanih.
- b) Katera, cirilica ali latinica, je bolj prikladna slovanskim jezikom?
- c) Kako naj se cirilica prikroji za slovenski jezik?

Kdor reši povoljno vsa ta vprašanja, ali zadnji dve, oziraje se na prve štiri točke, temu se ima podeliti omenjena nagrada. Rokopisi naj se blagovoljno pošiljajo vsaj do konca januarja 1881 brez podpisanega imena, katero naj se priloži v zapečatenem listu, po naslovu:

„Slovensko literarno društvo na Dunaji“,
Wien, IV., Wiedner-Hauptstrasse 40, III. Stiege, 43.
Prisojena nagrada se izplača o velikej noči leta 1881.

Na Dunaji, dne 28. julija 1880.

Odbor.

Razne vesti.

* (Strela) udarila je v Bragarji poleg Novega grada dne 24. t. m. zjutraj v hlev M. Kuratov; zgorel je hlev in še 6 hiš z vsemi gospodarskimi poslopji vred.

* (Ljubeznjiva ženka.) Neki mlad mož iz Raba na Ogorskem se je v Papi oženil. Po poroki vrtna se oba v Rab k staršem ženinovin. Ženin izroči svoji materi 300 gld. da jih spravi. To je videla tudi mlada soproga. Po noči istega dne vstane, vzame 300 gld. iz predala, kamor jih je spravila mati, ter ubegne s to svoto. Vprašanje je, po čem se ženinu zdaj bolj toži: ali po ubegleji soprogi ali po 300 gld., katere je soboj vzela?

* (Surovost pri Nemcih.) Nemški listi poročajo: Strahovit prizor vršil se je te dni v nemškem Braunschweigu. Na najvišjem odru pred tamošnjim novim poštnim poslopjem so bili kipar Link, kámenosek Lechner in njegov delavec Worms. Link je hotel kámenoseku pokazati njegove napake pri delu, a že takoj s početka je šel nerad s tema možema, ki sta imela nanj piko. Res se vname mej njimi kmalu kratek prepir, Worms zgrabi Linka za vrat ter ga hoče iz strašne višine na tlak vreči. A Link, ki je dobro pazil na vsako gibanje svojih sovražnikov, izogne se hitro. Kámenosek in njegov delavec pa ga napadeta z nova in pahmeta s tako silo, da se Link res zvrne z odra, vendar se k sreči še za oder vjame z rokama. Tako je visel Link v strašnih mukah in klical na pomoč. Moči so ga že opuščale in v vsakem trenutku tresel se je, da pade na tla. Ona dva na odru nijsta čutila usmiljenja: tolkla sta ga po rokah, da bi bil izpustil. Linku se posreči, da stopi na desko in od tam spleza na streho. Neusmiljena človeka pa sta tuđi tja šla za njim in ga s silo hotela na tlak vreči. V smrtnem strahu se Link oklene bruna, ter ga ne izpusti. Zločinca videvša, da ne opravita nič, sta ubegnili. Link se dolgo nij mogel ganiti z mesta od silnega strahu. Wormsa in Lechnerja je sodnija zaprla. — Potlej pa Nemci vpijejo v svojih novinah le na slovensko „surovost“, če slišijo o kakovih klofutah pri nas!

* (Statistika Bosne in Hercegovine.) Bosenska deželna vlada je izdala natančne vesti o stanovniških razmerah zasedenih provincij. Iz te statistike posnemljemo sledeče: Sarajevsko okrožje ima 1275 vasij 28,393 hiš, ima 29,309 stanovanj, 78,200 mo-

ških, 71,009 ženskih stanovnikov, skupaj 149,209 stanovnikov, mej katerimi je 78,344 mohamedanov, 47,288 grško-iztočnega veroizpovedanja, 21,298 rimskih katoličanov in 2216 judov. Okrožje Banjaluka ima 853 vasij s 26,897 hiš in 35,248 stanovanj, v katerih prebiva 100,874 moških in 89,169 ženskih, skupaj 190,043 stanovnikov; teh 42,042 mohamedanov, 114,534 grško-iztočnega veroizpovedanja, 33,164 katoličanov in 302 juda. Bihačko okrožje ima 589 vasij s 27,295 hiš in 29,265 stanovanj, 94,590 moških, 82,126 ženskih, skupaj 176,716 stanovnikov; mej temi je 82,305 mohamedanov, 89,256 pravoslavni, 5078 katoličanov 77 judov. Travniško okrožje ima 1148 vasij z 28,452 hiš in 27,698 stanovanj, 98,792 moških, 85,612 ženskih, skupaj 184,404 stanovnikov in sicer mohamedanov 58,243, 66,049 pravoslavni, 59,681 katoličanov, 431 judov. Okrožje Zvornik: 1289 vasij, 45,623 hiš, 46,654 stanovanj, 140,365 moških, 128,155 ženskih, skupaj 268,520 stanovnikov in sicer 122,411 mohamedanov, 115,257 pravoslavni, 30,312 katoličanov, 365 judov. Mostar: 1232 vasij, 32,998 hiš, 32,573 stanovanj, 94,968 moških, 94,580 ženskih, skupaj 189,548 stanovnikov in sicer mohamedanov 65,268, pravoslavni 64,377, katoličanov 59,858 in 35 judov. Skupaj imata Bosna in Hercegovina 1272 občin, 43 mest, 31 trgov, 5042 vasij, 189,662 hiš, 200,747 stanovanj, 1,158,440 stanovnikov (607,789 moških, 550,651 ženskih) in sicer pravoslavni 496,761, mohamedanov 448,613, katoličanov 209,391 in 3426 judov.

Tužet.

27. julija:

Pri Slonu: Rupnik iz Trsta. — Dr. Leinkauff iz Dunaja. — pl. Sandrinelli iz Trsta. — Schindler, Jurschovitz, Braune Holly iz Dunaja.
Pri bavarskem dvoru: Birge iz Celja.

Tržne cene

v Ljubljani 28. julija t. l.

Pšenica hektoliter 9 gld. 61 kr. — rež 6 gld. 50 kr.; — ječmen 4 gld. 06 kr.; — oves 3 gld. 90 kr.; — ajda 6 gld. 50 kr.; — pros 5 gld. 85 kr.; — koruza 6 gld. 50 kr.; — krompir 100 kilogramov 4 gld. — kr.; — fižol hektoliter 8 gld. 50 kr.; masla kilogram — gld. 82 kr.; mast — gld. 76 kr.; — špeh frišen — gld. 70 kr.; špeh povojen — gld. 74 kr.; — jajce po 2 kr.; — mleka liter 8 kr.; — govednine kilogram 56 kr.; — teletnine 44 kr.; — svinjsko meso 64 kr.; — sena 100 kilogramov 2 gld. 13 kr.; — slame 1 gld. 78 kr.; — drva trda 4 kv. metrov 6 gld. — kr.; — mehka 4 gld. 50 kr.

Dunajska borza 29. julija.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Šotni dr. dolg v bankovcih	71 gld. 85 kr.
Šotni dr. dolg v srebru	72 " 75 "
Žlata renta	86 " 55 "
1860 dr. posojilo	131 " 75 "
Akoje narodne banke	828 " — "
Kreditne akoje	278 " 10 "
London	117 " 95 "
Srebro	— " — "
Napol.	9 " 36 "
U. kr. cekini	5 " 54 "
Državne marke	57 " 80 "

Ed. Fumagalli.

Denes velika izredna predstava.

z novim zanimivim programom.

Mej drugim:

Slon za 5000 gold.,

katerega vodijo klovn.

H koncu velika razbojniška pantomima:

Most o polunoči,

ali strahovitost od Neapelja do Rima.

Sodeljuje 30 osob.

Spoštovanjem

Ed. Fumagalli.

(360)

Lesnina in tisk „Narodne tiskarne“.

Izdatelj in urednik Makso Armiač.